

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 8. De Profunditate S. Scripturæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

utinam operam Eloquentiæ ac Poësi profanæ impensam, animum ad sacras literas volendas adiecisset, illico omnium literarum aliarum ornamenta in conspectum Domini abiecit, eò quòd cognovisset, S. Scripturam, omnem haud dubio elocutionis humanæ vincere, & quamlibet, licet innumeras figuris distinctam, & multiplici eloquio elaboratam orationem, tamen præ divini sermonis fulgore obscurari atque languescere.

§. VIII.

De Profunditate S. Scripturæ.

Etsi aliqui videantur confundere profunditatem cum obscuritate, & pro eodem sumere, reverà tamen sunt vel maxime distinctæ, nam obscurum dicitur, quod à luce remotum est; profundum verò vocatur, quod fundum magis vel minus remotum habet. Unde inter scientias quoque illa profundior dicitur, quæ difficilius ob doctrinarum à se propositarum multitudinem ab intellectu exhauritur. Hoc ratio negari non potest summam esse S. Scripturæ profunditatem; sic enim jam pridem cognovit S. Augustinus, in epistola dixit: *Tanta est Christianarum profunditas literarum, ut in eis quotidie proficerem, si eas solas ab ineunte pueritia que ad decrepitam senectutem, maximo otio, summo studio, liore ingenio conarer addiscere, non quòd ad ea, quæ necessaria sunt salutis, tanta perveniat difficultate, sed, cùm quisquam fidem tenuerit, sine qua piè, rectèque non vivitur, tam multa tamque multiplicibus mysteriorum miraculis opaca, intelligenda proficientibus restant, tantæque non solum in verbis, quæ ista dicta sunt, verùm etiam in rebus, quæ intelligenda sunt, et altitudo sapientiæ, ut annosissimis, acutissimis, flagrantis cupido discendi, hac contingat, quod eadem scriptura quodam loco habet: Cùm consummaverit homo, tunc sapienter. Certè ipse de se fatetur epist. 119. Ego in Sacris Scripturis multò plura nescio, quàm scio. Hinc exclamavit I. 12. c. 14. *Mira profunditas est eloquiorum tuorum, Domine, ecce ante nos superficies blandiens parvulis, sed mira profunditas DEVS meus, mira profunditas, horror est intendere eam, horror honoris, & tremor amoris.* Quin imò S. Gregorius*

rius ho. 9. super Ezech. indicat, tot tamque abdita in Sacris Literis latere mysteria, ut in iis non pauca existant. quæ solis evoluta Cœlitibus, mortalibus adhuc universis sint involuta, hinc similem aliqui S. Scripturam dicunt esse torrenti ab Ezechiele c. 47. conspecto, quem pertransire ipse non poterat, quoniam intumuerant aquæ ejus, nec poterant transvadari.

Porro hujus profunditatis tres potissimum radices à Commentatoribus rectè assignantur. Prima est *ipsius materia sublimitas*, id est, mysteriorum & doctrinarum supernaturalium multitudo & magnitudo; si enim etiam in naturalibus, teste Salomone Eccl. 1. cunctæ res sunt difficiles, & non potest eas homo explicare sermone; quanto minùs supernaturalia objecta intellectu comprehendere poterit. Hinc meritò idem Sapiens Sap. 9. dixit: *Difficile estimamus, quæ in terra sunt, & quæ in conspectu sunt, invenimus cum labore, quæ autem in cœlis sunt, quis investigabit?*

Alter radix est *sensuum*, quos litera accipere potest, *multiplicitas*: nam, ut S. Hieronymus in c. 3. Ephes. dixit, *Singuli sermones, syllaba, apices & puncta in divinis Scripturis plena sunt sensibus.* Sed & Origenes hom. 1. in Exod. testatur, quemlibet Sacræ Scripturæ locum, si diligenter excutiat, ingentem doctrinæ materiam posse suppeditare. *Vnde divina eloquia* (ait S. Gregorius ho. 7. super Ezech.) *tantò quisque altius intelligit, quantò altius in eis intendit.*

Tertia tandem radix est *Prophetiarum in S. Literis contentarum multitudo, & profunditas*: hæ enim cum vel maximè sint extra Sphæram humani intellectus, meritò etiam tantò plura semper latere suspicatur, quantò plura per aliorum explanationem vel interpretationem cognoverit. Ob quæ causas meritò Alphonsus Salmeron pronunciavit proleg. 2. in Script., nullum extare librum humanâ industriâ aut ingenio elaboratum, qui cum Sacris Literis in profunditate conferri possit.

§. IX.

De Obscuritate S. Scripturæ.

De hac proprietate S. Scripturæ multa & gravis est inter Catholicos & hæreticos Doctores concertatio; his omnem